

SUZIE BOSS: IMPLEMENTING PROJECT - BASED LEARNING SOLUTIONS FOR DIGITAL LEARNER - CENTERED CLASSROOMS

Bloomington (USA): Solution Tree, 2015, 80 str.

Izdavačka kuća Solution Tree objavila je 2015. godine knjigu Provođenje projektnog učenja-rješenja za učenike digitalnoga doba (*Implementing Project-Based Learning-Solutions for Digital Learner-Centered Classrooms*). Autorica knjige je Suzie Boss, pisac i savjetnica za obrazovanje, čije se područje rada odnosi na poučavanje i učenje u svrhu razvoja zajednice. Suzie Boss već je napisala nekoliko knjiga o projektnom učenju i o inovacijama u obrazovanju, a sve u svrhu odgovaranja škole na potrebe društva. Knjiga je napisana na engleskom jeziku. Nakon životopisa autorice, slijedi uvodni dio, sedam poglavlja te navod bibliografskih i informatičkih izvora podataka.

Uvodni dio (*Introduction*) sastoji se od sljedećih podnaslova: Mijenjanje uloga (*Changing Roles*), Učenje od prethodnika (*Learning From Pioneers*) i O ovoj knjizi (*About This Book*). Važno je imati na umu, naglašava autorica, da projek-

tno učenje zahtijeva nova pravila za učitelje, ali i za učenike. Pritom se osvrće na knjigu Ponovno otkrivanje projektnog učenja: vodič za projekte digitalnoga doba (Boss i Krauss, 2014), (*Reinventing Project-Based Learning: Your Field Guide to Real-World Projects in the Digital Age* (Boss and Krauss, 2014)), u kojoj se navode promjene kojih se učitelji trebaju pridržavati prilikom provedbe projektnog učenja. Navedene promjene podrazumijevaju da učitelji trebaju imati pozitivna očekivanja od svojih učenika te im pritom ta očekivanja iskazati, da trebaju uspostaviti otvorenu i suradničku komunikaciju s njima, poticati ih na timski rad (pomažući im također da se nauče nositi sami sa sobom), uvijek analizirati organizaciju projektnog učenja te ju po potrebi poboljšavati, prikladno čuvati prikupljene radne materijale učenika te poticati roditelje učenika i ostale djelatnike škole na međusobnu suradnju prilikom provedbe određenog projekta. Da je projektno učenje vrijednosno, pokazuju i njegovi ishodi. Naime, pokazalo se da ono pomaže učenicima prepoznati i ujedno razviti njihove mogućnosti i interese, ističe autorica.

Prvo poglavlje knjige naziva se Snažni temelj - i ostale značajke (*A Strong Foundation - and Then Some*), a sastoji se od sljedećih potpoglavlja: Nove pismenosti (*The New Literacies*) i četiri faze projektnog učenja (*Four Phases of PBL*). Projektno učenje podržava međusobno isprepletanje različitih oblika pismenosti digitalnoga doba. Učitelji pri tome, kao

glavni nositelji realizacije odgojno-obrazovnog procesa, imaju veliku ulogu. Oni trebaju poticati učenike na otvorenost prema novom i prema različitostima, ukazivajući im pritom na važnost izgradnje snažnih temelja pismenosti, ali i kritičkoga mišljenja o njima. Nadalje, važno je istaknuti i četiri faze projekta (*The Buck Institute for Education (Boss, 2013)*), a to su: pokretanje projekta (izbor teme koja uspješno potiče znatiželju svih učenika), izgradnja znanja (učenici stječu potrebna znanja kako bi uspješno mogli odgovoriti na temu projekta), razvoj proizvoda na temu projekta (učenici primjenjuju stečena znanja, vještine i sposobnosti te pritom donose proizvod, odnosno rješenje teme projekta), predstavljanje i refleksija o projektu (učenici predstavljaju proizvod, odnosno rješenje projektna teme te ujedno imaju samoprocjenu i grupnu procjenu projektnoga rada).

Od drugog do šestog poglavlja knjige možemo čitati o specifičnim vrstama projekata koje učenicima uvelike pomažu razumijeti društvo u kojemu se nalaze. Drugo poglavlje knjige uvodi nas u učeničke projekte o globalnoj povezanosti i suradnji (*Geoliteracy Projects: Making Global Connections*), a sadrži potpoglavlje u kojemu su prikazani procesi provedbe navedenih projekata (*How to Get Started With Geoliteracy Projects*). Treće poglavlje uvodi nas u učeničke projekte o razumijevanju oblika pismenosti u digitalnome dobu (*Data Literacy Projects: Understanding Big Data*), a sadrži potpoglavlje u kojemu se prikazuju procesi provedbe navedenih projekata (*How to Get Started With Data Literacy Projects*). Četvrto poglavlje govori o poduzetništvu, inovativnim projektima

i razumijevanju poslovnoga svijeta (*Entrepreneurship and Innovation Projects: Understanding the Business World*), a sadrži potpoglavlja koja nas uvode u provedene inovativne projekte o poduzetništvu i poslovnom svijetu (*Shark Tank, Vog Scrubber i How to Get Started With Entrepreneurship and Innovation Projects*). Peto poglavlje uvodi nas u područje medijske pismenosti i njezinoga konzumerizma (*Media Literacy Projects: Becoming Savvier Consumers and Creators of Media*), a sadrži potpoglavlje u kojemu su prikazani provedeni projekti o medijskoj pismenosti (*How to Get Started With Media Literacy Projects*). Šesto poglavlje ističe važnost njegovanja pripovijedanja priča bez obzira na digitalno doba u kojem se nalazimo (*Storytelling Projects: Cultivating a Strategic Tool*), a sadrži potpoglavlje u kojemu su prikazani provedeni projekti na tu temu (*How to Get Started With Storytelling Projects*). U svim prethodno navedenim poglavljima riječ je o zanimljivim projektima koji omogućavaju učenicima razvoj njihovih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za aktivno sudjelovanje u današnjem društvu, bilo ono na globalnoj ili na lokalnoj razini. Autorica naglašava kako uporaba suvremene tehnologije u navedenim projektima nije bila primarni cilj učenja, već je bila u funkciji alata koji pomaže učenicima postići željene ciljeve učenja.

Sedmo poglavlje knjige (*Project - Based Learning Challenges*) uvodi nas u izazove s kojima su se susretali učitelji i učenici prilikom provedbe prethodno navedenih vrsta projekata, a potpoglavlja su: *What About Content Coverage?*, *How Do We Connect With Outside Experts?*, *How Do We Manage the*

Messy Learning That Happens in PBL?, What Does Assessment Look Like in PBL?, Takeaways and Reflections, PBL Resources (Books, Online Resources and Project Libraries). Navedena potpoglavljauvode nas u sadržaje projektnog učenja, suradnju s vanjskim stručnjacima te probleme s kojima su se sudionici susretali prilikom provedbe istih. Također, kao važna faza projekta naglašava se refleksija, koja podrazumijeva sagledavanje i procjenu rada na projektu. Na kraju poglavlja, donosi se uvid u upotrijebljene izvore prilikom provedbe navedenih projekata.

Knjiga u potpunosti naglašava važnost provođenja projektnog učenja, s obzirom na to da ono pruža učenicima

priliku susresti se s izazovima u stvarnom svijetu, primjenjujući pritom ono što znaju kako bi stvorili nešto novo. Također, u knjizi se kao važne značajke projektnog učenja naglašavaju interdisciplinarnost i integrativnost. Interdisciplinarnost učenicima omogućuje cjelovit način učenja, što svakako prelazi granice jednoga nastavnoga predmeta. Nadalje, integrativnošću se povezuje kognitivno, moralno i socijalno učenje, koje je uvelike potrebno za aktivnu i uspješnu budućnost svakoga učenika. Knjiga sadrži mnoštvo bogatih i nadasve korisnih primjera te je kao takva primjerena za sve one koji se bave promicanjem aktivnog učenja.

Ivana Šustek, doktorandica pedagogije
na Filozofskom fakultetu u Osijeku